
Şefkat ve merhamet kalpleri yumuşatır.

1.7. Merhamet ve Şefkat

Merhamet, şefkat, acıma ve bu duygunun etkisiyle yapılan iyilik ve lutuftur. Merhamet, insanın sadece hemcinslerine değil diğer varlıklara karşı da duyarlı olması, onların ihtiyaçlarına karşı kayıtsız kalmamasıdır.

Merhametli insan, affedici, yardımsever, hoşgörülü, sabırlı ve nazik olur. Hiçbir canlıyı incitmemeye ça-

32. Şuara suresi, 215. ayet.
33. Hakim, Müstedrek, H/4366.
34. bk. Müslim, Fedâilü's-sahâbe, 145.
35. Müslim, Cennet, 64; Ebû Davud, Edeb, 40; İbn Mâce, Zühd, 16, 23.

lışır; onların haklarına ve yaşam alanlarına saygılı olur. Şefkat ve merhamet, katı kalpleri yumuşatır, insanları sevgiyle birbirine yaklaştırır. İnsanlar arasında, sevgi, güven, birlik ve dayanışmayı artırır.

İman ile merhamet arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Allah'a (c.c) iman eden kişi O'nun yarattığı varlıklara karşı da şefkat ve merhamet duygusu besler. Bir başka ifadeyle merhamet ve şefkat, mü'min olmanın ve Allah'ın (c.c) kul olarak yarattığı insana saygının önemli göstergesidir. Bütün insanlara karşı anlayışlı ve tüm yaratılmışlara karşı merhametli olmak, İslam'ın insanı ulaştırmak istediği kamil insanın bir özelliğidir.

Sonsuz şefkat ve merhamet sahibi olan Allah (c.c), mahlûkatı yaratıp yapayalnız bırakmamıştır onları engin rahmetiyle kuşatmıştır. Bu durum Kur'an-ı Kerim'de şu şekilde ifade edilmiştir: **"...Allah'ın rahmeti her şeyi kuşatmıştır..."**[36] Allah Teâlâ bu vasfı ile kullarını ödüllendirir, nimetler bağışlar, tövbeleri kabul eder.

Allah'ın (c.c) merhametinin bir sonucu olarak insanlara gönderilen peygamberlerin en önemli özelliklerinden birisi de merhametli olmalarıdır. Kur'an-ı Kerim, Peygamber Efendimizin (s.a.v) âlemlere rahmet olarak gönderildiğini, Allah Teâlâ'nın rahmeti sayesinde insanlara yumuşak davrandığını beyan etmektedir.[37] Kur'an'ın bu tutumuna uygun olarak Hz. Peygamber (s.a.v) de merhamet konusu üzerinde önemle durmuş, katı ve merhametsiz davrananları uyarmış, *"Siz yerdekilere merhamet edin ki göktekiler (Allah ve melekler) de size merhamet etsin"*[38] buyurmuştur.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) insanlar arasında ayrım gözetmeksizin herkese şefkat ve merhamet ile yaklaşmıştır. Resullullah (s.a.v) namazı kıldırırken cemaatten gelen bir bebek ağlamasıyla namazı kısa tutar, kimsenin sıkıntı çekmesini istemezdi. Peygamber Efendimizi (s.a.v) torunlarını öperken gören ve "Doğrusu benim on çocuğum var, hiçbirini öpmem" diyen bir kimseye Resulullah (s.a.v), *"... Merhametli olmayana merhamet edilmez."*[39] şeklinde cevap vermiştir.

TARTIŞALIM

Hz. Peygamber (s.a.v), İslam'ı anlatmak için Taif'e gittiğinde şehrin ileri gelenleri ve halk, onun söylediklerine kulak vermemiş hatta onu çocuklara taşlattırmışlardır. Allah Resulü (s.a.v) yaralanmış ve kanlar içinde kalmıştır. Bu olay üzerine Cebrail ve İsrafil adlı melekler Allah 'ın (c.c) selamı ile gelmişler ve Resulullah'a (s.a.v) bir teklifte bulunmuşlardır: "Ey Peygamber, dilersen şu dağı Taif'in üzerine yıkalım." Bu teklifi Peygamber Efendimiz (s.a.v) kabul etmiştir.

Buhârî, Bed'ül-hakk, 7.

Hadiste verilmek istenen mesaj nedir? Arkadaşlarınızla tartışınız.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) buyuruyor ki:

"Allah merhametini yüz parçaya ayırdı, doksan dokuz parçasını kendi yanında tuttu, bir parçasını yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle yaratıklar birbirine merhamet eder. Hatta yavrulu hayvan, bir tarafını incitir endişesiyle ayağını yavrusundan sakınır."

Buhârî, Edeb, 19, Müslim, Tevbe,17.

36. *Âraf suresi, 156. ayet.*
37. *bk. Enbiyâ suresi, 107. ayet; Âl-i İmran suresi, 159. ayet.*
38. *Ebû Davud, Edeb, 58; Tirmizi, Birr, 16.*
39. *Buhârî, Edep, 18.*

